

Ք Ե Ր Դ Ո Ւ Ա Մ Ք

Ղ Ո Ւ Ն Կ Ի Ա Ն Ո Ս Ե Ր Գ Զ Ի Կ Ա Ր Ն Ե Ց Ի Ո Ց

Թ Ի Ի Ր Ք Մ Ա Ն Ի Ք

Ա.

Արդարենքն որ մըտնան յերկինք՝ Հայրն Աստուած
Կը կատարէ իւր խոստացած վատերը .

Պըսականքով կը զարգարէ գըլխընին,
Եսքութ զմրուտ մատնինքով մատերը :

Երգերով հըրեշտակք, կուսանք դէմ՝ կու գան,
Չաղիներով կը հըրճուին միշտ յաւիտեան .

Աըրբունաք կը փայլին աստղերու նման,
Կը ըզմայլին՝ երբ մօտենան մօտերը :

Ատ խոյալքն՝ իմ ցընծումներուս պատճառն է,
Տէ՛, հասիր, Մայր սուրբ, դու ձեռքերէս բըռնէ՛,
Հետ ծաղկունաց Ղունկիանոսին տար խառնէ՛,
Հոտոտել տուր անմահական հոտերը :

Բ.

Բացուեցաւ դըրախտը, տեսայ, ափեցայ,
Հոտաւէտ ծաղկունքով բուրաստան անուշ .

Առայ հըրեշտակաց քաղցըր ձէնիրը .

Կը չալուի տասնադի երգարան անուշ :

Աէյր էր ի գունագան պըտղալի ծառներ,
Թե թի ճիւղերը՝ իրար են բըռներ .

Սէրկի իշներ, տանձեր, խաղողներ, նըռներ,

Պատուական խիտ համեղ միրգեր կան անուշ :

Երեցաւ թագուհի մ՝ պայծառ փառքերով,
Գըլուխը թագազարդ կերպ կերպ գուհարով,

Լուսերիս սըրբուհիք սըրբունաք՝ սիրով

Մօտեցան ինձի հետ խօսեցան անուշ :

Գինովցայ սիրավիր սիրոյ խօսքերէն,

Շարժեցաւ վառուեցաւ իմ՝ սէրըս նորէն .

Գըտաւ Ղունկիանոսը զըւարթ սըրբերէն,

Իրեն մէկ սիրելի մ՝ սիրական անուշ :

Գ.

Կինէ արքայութեան գըռները բացուաւ,

Խօսա ծաղկունաց քաղցըր հոտերը բուրեց,

Նըւագարաններուն անուշ ձէները

Սաստիկ սիրով զինքըս փաթթեց պաշարեց :

Գեղեցիկ հըրեշտակը դաս դաս շարունցան,
Մաքուր կուսանք դէմ յանդիման կայնեցան,
Հըրաշալի սըրբունսք ինձ մօտեցան.
Մէկն եկաւ իրենց մէջ զիս հըրաւիրեց:
Հանդիպայ Յիսուսին գէմքն ուրախ վախտին,
Այ խօսք կայ մի այսպէս երջանիկ բախտին.
Եբբ անսայ փառքերը պայծառ դըրախտին,
Սիրտըս փորէս քաշեց բըռնութեամբ, տիրեց:
Լուսազարդ թագուհին յանկարծ փայլեցաւ,
Իսկոյն ցընորեցայ խելքս այլայլեցաւ.
Ղուկիանոսը ապուշ մընաց, մայլեցաւ,
Աս տեսիլքը վառեց զիս, սիրահարեց:

Դ

Արդ կը փայլին, Մայր սուրբ, սուրբ սըրտիդ վըրայ
Նախ որ խոցեց, եօթը գամերուդ հետ եմ:
Զարդարուեր ես լուսով պայծառ խասերով,
Զի գըտուիր նըշան մը, խամրուդ հետ եմ:
Անուշ լեզուիդ՝ զէնտ ու շէքէր մանտըրւած,
Խօսքերուդ՝ յոյս, միխիթարանք խառնըւած,
Եաքուտ, զըմբուտ սանտրերով է աստըրւած,
Լալ մարգարտով հիւսուած՝ ծամերուդ հետ եմ:
Անմահութիւն, գեղ ու դարման քեզ ըսին.
Յաւայիք մօտենան թող հետըդ խօսին.
Գինովցուց, ափշեցուց Ղուկիանոսին
Ըզմայլողական հոտդ, համերուդ հետ եմ:

ՍԱՐԻ ՂԸԶԻ ԵՂԱՆԱԿ

Ա

Ամենագեղեցիկ մայր իմ Մարիամ,
Աստուած ըզքեզ հոտով լուսով ներկած է.
Յոյսս ես, փըրկութիւնս ես, խելքս ու խայալս ես.
Սէրըդ յերկնուց ինձի ընծայ զըրկած է:
Ում սըրտի մէջ կարօտըդ որ կը շատնայ,
Ինքը դրախտն եղածի պէս թող գիտնայ.
Պիտոր անշուշտ յարքայութիւն ներս մըտնայ,
Փրկութեանը համար հէջ չըկասկածէ:
Կոյսք կը փայլին գէմքը կերպ կերպ խաս գունով,
Կեցած են խըզմէթիպ կարգով կանոնով.
Ծառայ մ'ունիմ՝ Ղուկիանոս անընով,
Արդեօք խեղճըս այս կերպ միտքըդ եկած է:

Բ

Ինչպէս չըզըրտւեմ կեանքըս քո սիրուդ ,
Քաղցրահայեաց բարենրչմար Մարիամ:
Քաշեր ես իմ խելքս առեր ես գըլխէցէս ,
Տննչալուդ եմ ես սիրահար , Մարիամ:

Նըմանցուր զիս՝ աննըմանիդ նըմանիմ ,
Մըխիթարանք , յոյս , ապաւէն քեզ ունիմ:
Ես տէրտովդ հիւանդացեր կը մեռնիմ ,
Թէ չըհասնիս ինձ կենարար Մարիամ:

Խայալովդ կը պըտըտեմ , կը քաշեմ ,
Քո ձեռքովդ ինչ խաչ որ տաս՝ զոյիլ եմ:
Անճառելի փառքերը կը վայելեմ ,
Եթէ ըլլաս դու ինձի մայր , Մարիամ:

Կարօտովդ զիս հալիցիր մայնցիր ,
Տէ , մէկ ցաւէ , ցաւազարիս մօտեցիր .
Ղուկկիանոսին հետ հանապազ ես կեցիր
Ես զանի ալ առ հետդ տար , Մարիամ:

Գ

Ինձ աըրտմեալըս ուրախացու , խընտացու ,
Գըթութիւնդ անբաւ անհուն , Մարիամ:
Նոր նաղիլիդ կ'իշխեմ սիրտըս կը ճըխայ ,
Յանկալի ես քաղցըր անուն , Մարիամ:

Մէկ անգամ քեզ սիրիլիդ տարուեր եմ ,
Քո տէրտովդ ցընորեր եմ , ցըրուեր եմ:
Մի մեղդըրեր՝ սիրուդ բոցով էրուեր եմ ,
Մէհէլէմ՝ մը զիր աս վէրքերուն , Մարիամ:

Կարօտութեանդ ալ չեմ կըրնայ զիմանար ,
Քանգի ես խեցիւր եմ , Սուրբ Կոյս , քեզ համար .
Դու անթառամ մէկ ծաղիկ մ'ես նունուֆար ,
Ինքըդ սիրուուկ , գէմըդ սիրուն , Մարիամ:

Քիչ է հէլէ մէկ տեսուդ իմ կեանքս այ տամ ,
Ես խըղճալիս միայն քեզնով կը խընտամ:
Նոր գըտնայ քեզ Ղուկկիանոսը մի անգամ
Կ'արժանանայ անճառ բարուն , Մարիամ:

Դ

Անտղնայի հիւանդութիւն մ' ինձ տիրեց ,
Վարդի նըման թարչամեցայ , Սըրբուհի:
Խօթութիւնըս , խեղճութիւնըս ճրն ըսեմ ,
Շաշմեցայ ու չըւարեցայ , Սըրբուհի:

Քէզտէն զատ իմ յոյսըս այլ ում՝ դարձընեմ ,
Հէրիբ չէ՝ մի տէրտլի սիրտըս լսցընեմ:
Բացեր հարաներըս քեզ կը ցուցընեմ ,
Չեռ չըղարնես նէ՝ մարեցայ , Սըրբուհի:

Ինչպէս շատ հեղ հրաշքներդ տեսեր եմ,
Ոտքիդ հողին՝ հրեաները քրտեր եմ,
Քէ չողորմիս՝ ետքի շնչիս հասեր եմ,
Մահուան դռանը մօտեցայ, Սրբուհի:
Այս անգամս այ խրդճաս ինձի ճար անես,
Ի՞նչ դժուարութիւն կայ թէ դու հոգ կրես.
Ղունկիանոսին ինչուան որ մէկ միտք բերես,
Ան է՝ որ ես բժշկեցայ, Սրբուհի:

Ե

Ի՞նչպէս չըմորմոքամ, Մայր իմ ցանկալի,
Սիրուդ քեզին քեապապ էրիր խորվեցիր.
Ձինքըս կորցուցեր եմ սաստիկ կարօտէդ,
Քունը յաչքէս, ծաղրն յերծուէս վերցուցիր.
Վըշտացած եմ, մըխիթարես թէ ինձ այ՝
Իշտէ ան վախտն տրխուր անձըս կը ցընծայ.
Սէնքի աշխարհք կ'անես խեղճիս դու ընծայ,
Ձէնդ որ լըսեցուցիր, հետս որ զըրցեցիր.
Ղունկիանոսը կը լացընես գիւեր, գօր.
Քեզ զըտնալը այլ մի ճըգեր օրէ օր.
Հալ չըմընաց, հիւանդացայ, մեռնիմ կօր,
Խեղքս ցընորեցիր, միտքըս ցըրուեցիր:

ՄՈՒԽԷՄԱՆՁԻ ԵՆՏԵՔԼԻ

Ա

Մայր ողորմութեան, կ'ուզեմ քեզնէն յիշողութիւն սուր,
Իմաստութիւն մը աստուածային մի խընայեր, սուր.
Անճառ փառքերուն, անանց կենաց իմ խեղըս հասուր,
Առաքինութեան մաքրադարձեալ ըզգեստն ինձ հագուր.
Ձըլըրջագայիմ աշխարհի մէջ անգէտ, յիմար, կուր:
Մայր սուրբ, ձեռքովդ՝ սիրուտ տամղան իմ սըրտիս կըպուր,
Որ յայտնի ըլլամ թէ ծառադ եմ, ո՛վ կոյսըդ մաքուր:
Յաւէտ կարօտ եմ, մի զըրկեր մի գիս 'ի շընորհաց.
Ձը լինիմ ծաղըր ընկնելովրս մէջ տըղմի մեղաց:
Անգութ, անիրաւ մարդիկներէ, փորձանքէ դիւաց
Պահելու համար, սպահպանելու յամենայն չարաց,
Ապաստանըդ իմ, փէշիդ տակը ան ինձի թաքուր:
Մայր սուրբ, ձեռքովդ՝ սիրուդ տամղան իմ սըրտիս կըպուր,
Որ յայտնի ըլլամ թէ ծառադ եմ, ո՛վ կոյսըդ մաքուր:
Պայծառափայլ աստըղ ծովային, արդար արեգակ,
Սուրբք մատանի են, դու վըրանին մէկ շամչըրաղ ալ.
Խեղքս զայ կ'ըլլայ՝ ցանկալիդ թէ մըտածեմ՝ բարակ,
Լացըս չի կըտրի, չեմ խընսացած հէջ մէկ ժամանակ.
Սալթ քո կարօտդ է՝ ինձ ժուռ կ'ածէ տըրտում ու տըխուր:

Մայր սուրբ, ձեռքովդ՝ սիրուդ տամհան իմ սըրտիս կըպուր,
Որ յայտնի ըլլամ թէ ծառադ եմ, ո՛վ Կոյսըդ մաքուր:

Ե՛րբ պիտոր գըտնամ ուրախարար կեանքը տնվախճան,
Տեսուդ ըզմայլիլ, Ֆիսուս փըրկչիս փառք տալ յախտեան.
Փափաքս առնելոյ՝ մընաց մէկ քո բարեխօսութիւն,
Մոթ խաւարելու՝ ծաղէ, փայլէ աստղ առաօտեան.

Շատ ժամանակ է սուգ կը քաշեմ, խեղճիս խընտացուր:

Մայր սուրբ, ձեռքովդ սիրուդ տամհան իմ սըրտիս կըպուր,
Որ յայտնի ըլլամ թէ ծառադ եմ, ո՛վ Կոյսըդ մաքուր:

Գութըդ մեր վըրայ, սիրելի Մայր, անշափ, անհուն է,
Քո տէր կայնիլդ ինձ, ինձի պարծանք, խիստ մեծ անուն է,
Մեղաւորիս՝ յոյս, ցընծում, խընտում, ուրախութիւն է.

Ղունկիանոսին աս աղաչանքը լըսէ, ընդունէ,

Հոգիս քեզի հետ անքակտելի կապէ, միացուր:

Մայր սուրբ, ձեռքովդ սիրուդ տամհան իմ սըրտիս կըպուր,
Որ յայտնի ըլլամ թէ ծառադ եմ, ո՛վ Կոյսըդ մաքուր:

Բ

Գորովազութ մայր, սըրտիս ցաւը լըսէ մի անգամ,
Տեսութեանդ խիտ ծարաւի եմ, ո՛հ, երբ զովանամ.
Գերափայլելուդ հետը հըրճուիլ սաստիկ կը բաղձամ,
Չեմ կըրնայ բերել ձեռք բաղձանքըս, կու լամ ու կու լամ.
Աս տէրտ ու ցաւով սաղ մընալու՝ ես կը հիանամ:

Տէ՛ եկուր եկուր, փառք, պատիւըս, պարծանք Մարիամ,
Հոտաւէտ վարդ ես դու, համասփիւռ ծաղիկ անթառամ:

Խնճոյք յօրինուի ուրախական, սիրտըս քեզ կ'ուզէ,
Հաւարուին ողնիւ սիրելիք, գան, սիրտըս քեզ կ'ուզէ.

Պըտըտի գինի անապական, սիրտըս քեզ կ'ուզէ,

Չալուի տանաղի, նըւագարան, սիրտըս քեզ կ'ուզէ.

Թագ պըսակ իմ, երբ կ'յիւնիմ քեզ՝ ցընծում կ'իմանամ:

Տէ՛, եկուր եկուր, փառք, պատիւըս, պարծանք Մարիամ,
Հոտաւէտ վարդ ես դու, համասփիւռ ծաղիկ անթառամ:

Խեղըս առեր ես դու, գեղեցիկ Կոյսըդ աննըման.

Լուսափայլ կուտանք երբ քեզի հետ կ'ելլեն կ'երևան՝

Սուրբք ու հըրեշտակք երկինք համայն՝ ապուշ կը մընան,

Ի՛նչ զըւարճութիւն տնպատմելի խընտում կ'իմանան.

Ա՛խ, ես առանց քեզ՝ ի՛նչ օր արեւ պիտոր ունենամ:

Տէ՛, եկուր եկուր, փառք, պատիւըս, պարծանք Մարիամ,
Հոտաւէտ վարդ ես դու, համասփիւռ ծաղիկ անթառամ:

Տառապեալ գերիս քեզնէն կարօտ՝ զըժբախտ ես եղայ,

Տեսուս ցանկալուդ՝ իմ աչքերէս հեղեղ կը հեղայ.

Յանկարծ միտքս ընկնիս՝ սիրտըս տեղէն պըրծնի կը խաղայ,

Ժաժ կ'ելլէ ամէն յօգուածքներըս բոլոր կը դողայ.

Ե՛րբ պիտոր հասնիմ իմ բաղձանքիս ու ուրախանամ:

Տէ՛, եկուր եկուր, փառք, պատիւըս, պարծանք Մարիամ,
Հոտաւէտ վարդ ես դու, համասփիւռ ծաղիկ անթառամ:

Մէկ խօսք մը անցուր Աստուածորդու՜ք բարի Յիսուսին,
Որ ինձ ալ խառնէ երանելիաց երջանիկ դասին,
Մանաւանդ տեսըդ քո վայելցու Ղունիխանոսին.
Արդ վախսն է, լըսէ հօխ չունիմ մի լալըս աս մասին,
Արևս է խաւար, քահս է մարուած թէ քեզ չըտեսնամ:
Տէ՛, եկուր եկուր, փառք, պատիւըս, պարծանք Մարիամ,
Հոտաւէտ վարդ ես դու, համասփիւռ ծաղիկ անթառամ:

Գ

Մայր ցանկալիդ իմ, այլ Հերիք է՝ կարօտովդ հարուիմ,
Վէրքերըս բացուաւ անսաղնալի, մահուան կը տըրուիմ.
Սիրուդ ճըրագն եմ, կը փըլփըլամ, արժան է մարուիմ.
Խաբեբայ աշխարհք խելքըս չառնէ, իրան չըտարուիմ.
Խաթերըդ համար թըշամեացս հետ սիրով կը վարուիմ:
Ատելի ըլլամ թող աշխարհքի, թէք քեզնէն սիրուիմ.
Երևցիր ինձ մէկ, զըրցիր հետըս՝ որ մըխիթարուիմ:
Իմ՝ Թագուհիս ես, իմ պաշտպանս ես՝ Աստուծմէ տըրուած,
Քո սուրբ պատկերդ է հոգուս վըրայ քաշուած նըկարուած.
Անունդ յիշէն չիմ դադարիս սիրուդ մատնուած,
Յաւոց արքային ձեռքը՝ խեղճըս գերի եմ ընկած,
Օրը տասն անգամ մէզէթ կ'ըլլամ, յառաջ կը ընրուիմ:
Ատելի ըլլամ թող աշխարհքի, թէք քեզնէն սիրուիմ.
Երևցիր ինձ մէկ, զըրցիր հետըս՝ որ մըխիթարուիմ:
Դու ինքըդ զընէ ինձի, քովէդ այլ մի թողուր բաց,
Զըյափըշտակուիմ ու չըլլամ կեր՝ գայլից գազանաց.
Ինձ ողորմէ՛ որ զինքս օրինակ ցըցընեմ բազմաց,
Մէրդ ու կարօտըդ՝ մեծ տատանմանք կու տան կը մըտաց.
Միշտ վըշտացած եմ, մըտմըտութով վառուիմ ու կ'էրուիմ:
Ատելի ըլլամ թող աշխարհքի, թէք քեզնէն սիրուիմ.
Երևցիր ինձ մէկ, զըրցիր հետըս՝ որ մըխիթարուիմ:
Հասնիմ մի պիտոր իմ՝ Փըրկչիս, որ խաչեր կրեցի,
Տըրտում ու տըխուր, ողորմելի, խեղճ պըտըտեցի,
Նեղութեանց, վըշտաց, տառապանաց միշտ համբերեցի.
Ո՛վ խընտացընէ ինձ տըրտմեալըս. կուսիդ զիմեցի.
Վատ նեղիչներէս գէշ խօսքով կը հանապազ քարուիմ:
Ատելի ըլլամ թող աշխարհքի, թէք քեզնէն սիրուիմ.
Երևցիր ինձ մէկ, զըրցիր հետըս՝ որ մըխիթարուիմ:
Ես Ղունկիանոսն եմ, վառուած սըրտիս փափաքը լըցու,
Ըզմայրողական քաղցր անուշիկ ձայնդ ինձ լըսեցու.
Յիշողութիւնըս խելքս ու միտքըս՝ միշտ առ քեզ դարձու,
Հէջ մի թողուր բաց, ձեռքէս բըռնէ՝ հետըդ պըտըացու.
Հեռու ընկեամ՝ նէ քեզտէն՝ հէլպէթ փըլչիմ, կ'աւերուիմ:
Ատելի ըլլամ թող աշխարհքի, թէք քեզնէն սիրուիմ.
Երևցիր ինձ մէկ, զըրցիր հետըս՝ որ մըխիթարուիմ:

Հորաշափառ Կոյս, այս կենցաղըս՝ նըշեհէ, պանդուխտ եմ,
Տեսե՛ք զըրկըւած, ցաւօք լըցուած, Թըռուառ անբախտ եմ,
Ոչ թէ ախտացեալ, բողբոլիկն ես ինքըս ախտ եմ:

Դու սըրբէ, մաքրէ հոգուս տունը, չըլլայ որ խախտեմ:
Միածին Որդիդ բեր հանգչեցու, առ 'ի զարդ' թախտ եմ:

Հոգեցէս զատ բան չունիմ, ան ալ քեզ տալու կ'ուխտեմ,
Անարգ մի սեպեր ընծաս, հաճոյ ըլլայ կը մաղթեմ:

Իմ նեղութեանցըս չըճըլդոհամ, ուժ աուր դիմացուր,
Խաչով կը փըրկուիմ՝ այս տըխմարիս լաւ մը հասկըցուր:

Առջնէս՝ պայծառ ճաճանչաքեզ յոյս մը քայեցուր,
Ինքդ ես գեղաղան ան լուս արիին, քեզ ինձի ցըցուր,
Խաւար գիշերով նաւըս քարին զարնե՛լ չը սախտեմ:

Հոգեցէս զատ բան չունիմ, ան ալ քեզ տալու կ'ուխտեմ,
Անարգ մի սեպեր ընծաս, հաճոյ ըլլայ կը մաղթեմ:

Քաղցրութիւնդ անբաւ, սէրըդ առատ, գըթութիւնըդ ծով,
Իսկոյն կը լըցուիմ՝ յիշածիս պէս՝ ուրախութիւնով:

Որք կ'յիշուիմ, քանդի որդիս Մօրմէդ հեռու ընկնելով՝
Կ'ուզեն մեղք ծըգել խորհուրդներով, բանիւ ու գործով:

Իրեք զօրաւոր թըշնամեացըս քեզնով կը յաղթեմ:

Հոգեցէս զատ բան չունիմ, ան ալ քեզ տալու կ'ուխտեմ,
Անարգ մի սեպեր ընծաս, հաճոյ ըլլայ կը մաղթեմ:

Արծան ես սիրոյ, սուրբ կուսանքով՝ որ քեդի հետ են:
Իմ չար վարքերըս չըլլայ որ դիս ձեզանից զատեն:

Հոգիս է անգին, խիստ լաւ ասի թըշնամիք գիտեն,
Չըտեսնեն գանձըս, չըմլտենն ներս, դիս չըկողոպտեն:

Լուսամուտք մարմնուս՝ չընորհքներուդ թըղթովը թըղթեմ:

Հոգեցէս զատ բան չունիմ, ան ալ քեզ տալու կ'ուխտեմ:
Անարգ մի սեպեր ընծաս, հաճոյ ըլլայ կը մաղթեմ:

Ղունկիանոսին դու ուրախ գիմօք իրան դարձար նէ,
Ալ ի՛նչ ա՛հ ունի: փըրկութիւնն ես՝ երբ տէր կեցար նէ:

Յիշէ մի մոռնար՝ մեղաւորաց մայր յիշուեցար նէ,
Վըշտադնելովդ յաշխարհի մէջ աշխատեցար նէ,

Ինձ վաստըկեցիր, առ Աստուծմէ, որ ես քո հախտ եմ:

Հոգեցէս զատ բան չունիմ, ան ալ քեզ տալու կ'ուխտեմ,
Անարգ մի սեպեր ընծաս, հաճոյ ըլլայ կը մաղթեմ:

